

Лабораторна робота № 5. Основи мови HTML

Базовим елементом мови розмітки гіпертексту є - **ТЕГ** (дескриптор, маркер). Тег завжди поміщений між дужками `< >` і має наступний вигляд: `<ТЕГ параметр1="ЗНАЧЕННЯ" ... параметрN="ЗНАЧЕННЯ">`.

Теги бувають одиночними і контейнерними. **Контейнером** називається пара: відкриваючий `<ТЕГ>` і закриваючий `</ТЕГ>`: `<ТЕГ> Вміст контейнера </ТЕГ>`

HTML документ - це звичайний текстовий файл, що містить маркірований тегами форматування текст, а також задані спеціальними тегами посилання на графічні та інші файли мультимедіа, посилання на інші документи HTML і ресурси *Internet*.

Документ HTML починається відкриваючим тегом `<HTML>` і закінчується закриваючим тегом `</HTML>`. Між даною парою контейнерних тегів розташовуються дві інші основні частини HTML-документа:

- заголовок в контейнері `<HEAD>...</HEAD>`;
- тіло документа в контейнері `<BODY>...</BODY>`.

В заголовку документа можливо використання тегу `<TITLE> </TITLE>` для завдання обов'язкового "зовнішнього" заголовка документа, який виводиться у вікні заголовка програми перегляду; у списку результатів пошуку, які поверненні пошуковим сервером; у гарячому списку, визначуваному користувачем; списку історії і так далі: `<TITLE>послідовність символів</TITLE>`.

Початковий тег `<BODY>` може мати такі вкладені параметри:

- **BACKGROUND** - задає графічне зображення, яке як черепиця заповнить фон документа: `<BODY BACKGROUND="(URL)(шлях) ім'я файлу">`
- **BGCOLOR** - задає колір фону документа за допомогою шістнадцятирічних значень інтенсивності кольорів RGB `<BODY BGCOLOR="#ff0000">` або за допомогою відповідної назви кольору `<BODY BGCOLOR="RED">`.
- **TEXT** - задає використовуваний за умовчанням колір тексту, який не є гіперпосиланням: `<BODY TEXT="колір">`
- **LINK** - задає колір гіперпосилання, в більшості браузерів він заданий, за умовчанням темно-синім: `<BODY LINK=" колір ">`
- **ALINK** - задає колір активного гіперпосилання, він міняє колір гіперпосилання у момент клацання по ньому мишею, небажано задавати йому колір фону із зрозумілих причин: `BODY ALINK=" колір ">`
- **VLINK** - задає колір гіперпосилання, яке вже відкрили. Небажано задавати йому колір фону і колір параметра LINK із зрозумілих причин: `<BODY`

`VLINK="колір">`

Для розбиття тексту на абзаци використовується контейнерний тег `<P>`. Цей тег може мати вкладений параметр **ALIGN**, який указує вирівнювання абзацу: **LEFT** (по лівому краю), **CENTER** (по центру), **RIGHT** (по правому краю), **JUSTIFY** (по ширині).

Кожен наступний абзац ігнорує заданий для попереднього абзацу параметр: `<P ALIGN="CENTER">ТЕКСТ АБЗАЦА</P>`

Тег `<BR>` задає розрив тексту з переходом на новий рядок. На відміну від тегу `<P>` він не додає порожній рядок і має закриваючого тегу.

Для форматування тексту використовується контейнерний тег `<I>` з метою виділення курсивним шрифтом слова або тексту: `<I> Текст </I>`; контейнерний тег `<B>` з метою виділення напівжирним шрифтом слова або тексту: `<B> Текст </B>` та контейнерний тег `<U>` з метою виділення підкресленням слова або тексту: `<U> Текст </U>`

Також можна використовувати контейнерний тег `<BIG>` з метою виділення крупним шрифтом слова або тексту щодо основного тексту: `<BIG> Текст </BIG>` або контейнерний тег `<SMALL>` з метою виділення дрібним шрифтом слова або тексту щодо основного тексту: `<SMALL> Текст </SMALL>`

Контейнерний тег `<FONT>` використовується для вказівки атрибутів шрифту: типу (**FACE**), розміру (**SIZE**) і кольору (**COLOR**):

`<FONT COLOR="RED" SIZE="5" FACE="ARIAL">ТЕКСТ</FONT>`

Контейнерний тег `<Hn>` дозволяє задати шість рівнів заголовків. Тип і розмір шрифту, відповідні кожному рівню, залежать від використовуваного браузера. Контейнерний тег `<H1>` призначає найбільший розмір шрифту, а тег `<H6>` – найменший.

Тег `<HR>` використовується для вставки горизонтальної лінії в документі, закриваючого тегу не має. Параметри тегу: **COLOR**, **SIZE** (висота в пікселях), **WIDTH** (ширина в пікселях або відсотках), **ALIGN**:

`<HR WIDTH="70%" ALIGN="CENTER" COLOR="SILVER" SIZE="5 PX">`

Контейнерний тег `<OL>` використовується з метою завдання нумерованих списків. Має параметри: **TYPE** - для завдання вигляду нумерації та **START** - для вказівки, з якого індексу починається нумерація списку. Даний контейнерний тег включає додатковий тег `<LI>`, який задає елементи списку.

`<OL TYPE=1 START=1> <LI> елемент списку <LI> елемент списку </OL>`

Контейнерний тег `<UL>` використовується для створення маркірованих списків. Має параметр **TYPE** для завдання виду маркера: **CIRCLE** (маркер ○), **SQUARE** (маркер ■), **DISK** (маркер ●).

Файл HTML може містити коментарі, що дають пояснення для людини, що читає HTML-код. Коментар починається з 4-х символів послідовності `<!--`

і завершується 3-х символною послідовністю -->: <!--Автор Іван Іванов-->

Завдання 1

Створити шаблон порожньої веб-сторінки та зберегти її у власній папці у вигляді html-документа під ім'ям *Index* (розширення – html, яке вказує, що файл буде відкрито у браузері).

Порядок виконання

1. Запустіть програму Блокнот (**Пуск-Программи-Стандартные-Блокнот**). У вікні, що відкрілося скопіюйте (наберіть) приведенний нижче *html*-код сторінки.

```
<!DOCTYPE html>
<html>
  <head>
    <meta http-equiv="Content-Type"
content="text/html" charset="utf-8">
    <title></title>
  </head>
  <body>

  </body>
</html>
```

2. Збережіть файл у власній папці у вигляді html-документа. Для цього виконайте команду **Файл – Сохранить как...**, та у вікні що з'явилося встановіть **Тип файла** – *Все файлы*, **Имя файла** – *index.html*, **Кодировка** – *utf-8* (кодування тексту повинно збігатися з вказаним у параметрі charset).

3. Запустіть створений файл на виконання за допомогою подвійного клацання миші або командою контекстного меню **Открыть с помощью – Назва браузера**.

4. Додайте назву веб-сторінки, яку помістите між тегами <title>:

```
<title>Сучасний туризм в Україні</title>
```

5. Встановимо фон створеної веб-сторінки доповнивши тег <body> атрибутом bgcolor:

```
<body bgcolor= колір >
```

Варіант кольору можна взяти з цього сайту: [Кольори HTML](#).

6. Збережіть файл (**Файл – Сохранить**) та оновіть відкриту сторінку у браузері (клавіша **F5**). Проглянете створену веб-сторінку. Особливу увагу зверніть на коректність відображення тексту.

7. Якщо є необхідність її відредагувати, відкрийте html-файл командою контекстного меню файлу **Открыть с помощью – Блокнот** для внесення необхідних змін.

Завдання 2

Продовжити створювання веб-сторінки, зовнішній вигляд якої наведено у [додатку 1](#).

Порядок виконання

1. Відкрийте створену веб-сторінку (файл Index.html) у Блокноті та між тегам `<body></body>` скопіюйте весь текст веб-сторінки з [додатку 1](#).
2. Збережіть файл (**Файл – Сохранить**) та оновіть відкриту сторінку у браузері (клавіша **F5**). Проглянете створену веб-сторінку. Зверніть увагу, що текст відображається суцільним потоком без абзаців та відступів.
3. Оформимо заголовки. Перший заголовок зробимо заголовком першого рівня (тег `<h1>`) у вигляді:

```
<h1>Туризм в Україні</h1>
```

діючи за аналогією інші заголовки оформимо заголовками третього рівня (тег `<h3>`)

```
<h3>Значення у світі і структура туризму в Україні</h3>
```

```
...
```

```
<h3>Історико-архітектурні ресурси України</h3>
```

```
...
```

```
<h3>Термінологія у сфері туризму</h3>
```

```
...
```

```
<h3>Класні цитати про подорожі!!!</h3>
```

```
...
```

4. Збережіть файл та оновіть відкриту сторінку у браузері. Перегляньте результат.

5. Після заголовку першого рівня на початку сторінки вставимо горизонтальну роздільну лінію (тег `<hr>`) використовуючи атрибути **color**, **Size** та **width** встановити її дизайн за власним бажанням. Наприклад:

```
<hr color= #5F9EA0 Size= 3 width=70% >
```

6. Для розбивки тексту на абзаци, перед початком кожного абзацу встановимо тег `<p>`, а кінці `</p>` (якщо декілька абзаців йдуть поспіль закриваючий тег `</p>` можна ставити тільки у кінці останнього).

7. Оформимо дані у вигляді маркірованого списку. Список повинен починатися тегом `<ul>`, а кожен елемент списку починатися з тегу `<li>`:

```
<ul>
```

```
<li>країни СНД – 11,9 млн осіб (63% загального в'їзного потоку), </li>
```

```
<li>країни ЄС – 6,3 млн осіб (33%),</li>
```

```
<li>решта країн – 0,6 млн осіб (4%)</li>
```

```
</ul>
```

8. Збережіть файл та оновіть відкриту сторінку у браузері. Перегляньте результат.

9. Аналогічно оформимо нумерований список. Структура списку буде однаковою, тільки замість тегу , використовується тег :

```
<ol>
  <li>понад 64 000 пам'яток археології; </li>
  <li>понад 54 000 пам'яток історії; </li>
  <li>близько 7 000 пам'яток монументального мистецтва; </li>
  <li>понад 15 600 пам'яток містобудування та архітектури.
</li>
</ol>
```

10. Визначення видів туризму оформимо, як список визначень. Кожен такий список починається з контейнера <dl>, куди входить тег <dt> що описує термін та тег <dd> задає визначення цього терміну:

```
<dl>
  <dt>Внутрішній</dt>
  <dd>Тимчасовий виїзд громадян конкретної країни з
постійного місця .....</dd>
  <dt>Міжнародний</dt>
  <dd>Тимчасове відвідування іноземцями території іншої
держави з метою .....</dd>
  <dt>Національний</dt>
  <dd>Сукупність туристичної діяльності, пов'язаної з
обслуговуванням туристів ... ..</dd>
</dl>
```

11. Збережіть файл та оновіть відкриту сторінку у браузері. Перегляньте результат.

12. Для оформлення цитат будемо використовувати тег <blockquote>. Текст, позначений цим тегом, традиційно відображається як вирівняний блок з відступами зліва і справа, а також з відбиття зверху і знизу. Для переносу автора цитати на наступний рядок використовуватимемо тег
, а для зменшення шрифту тег <small> Наприклад для першої цитати:

```
<blockquote>
  Мандрівка довжиною в тисячі кілометрів починається з
одного кроку.<br><small>Лао Тзу</small>
</blockquote>
```

13. Збережіть файл та оновіть відкриту сторінку у браузері. Переглянемо результат. Аналогічно оформимо усі інші цитати.

14. Для вирівнювання тексту по центру можна використовувати тег <center>. Наприклад для заголовку сторінки:

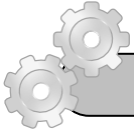
```
<center><h1>Туризм в Україні</h1></center>
```

15. Збережіть файл та оновіть відкриту сторінку у браузері. Перегляньте результат

Завдання для самостійної роботи

Орієнтуючись на текст, наведений у додатку 1. Виділити необхідні слова напівжирним шрифтом (), курсивом (<i>), підкресленням (<u>), збільшеним шрифтом (<big>).

Результат роботи:

Зовнішній вигляд сторінки, за зразком наведеним у [додатку 1](#).

Питання для самоконтролю

1. Що таке тег? Які бувають теги?
2. Що таке КОНТЕЙНЕР?
3. Дайте визначення що ВІДКРИВАЮЧЕГО і ЗАКРИВАЮЧОГО тегу.
4. Для чого призначені ПАРАМЕТРИ тегу?
5. Який документ називають HTML-ДОКУМЕНТОМ?
6. Які теги відносяться до ЗАГОЛОВНИХ?
7. Як можна створити КОМЕНТАРІ до html-документу?
8. Назвіть основні теги та їх параметри, які використовуються для оформлення тексту.
9. За допомогою яких тегів створюються нумеровані та марковані списки?
10. Яким є колір і вирівнювання фрагмента тексту за умовчанням?
11. Як відредагувати наявну веб-сторінку?
12. З яких частин складається ім'я файлу? Що таке розширення файлу?